

201.**Rozporządzenie Ministra Skarbu**

z dnia 12 marca 1925 r.

o wyrobie i sprzedaży wódek niemonopolowych.

Na mocy art. 99 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. № 78 poz. 756) zarządza się co następuje:

Rozdział I. Postanowienia wstępne.

§ 1. Wódki wyrabiać można wyłącznie ze spirytusu (alkoholu etylowego), jako produktu podstawowego, oczyszczonego i posiadającego właściwości, ustalone w części ogólnej niniejszych przepisów, a nabytego w monopolowych składach spirytusu lub zakładach rektyfikacyjnych, upoważnionych do sprzedaży spirytusu. Nabywanie spirytusu do wyrobu wódek z innych źródeł jest zakazane.

§ 2. Używanie spirytusu, otrzymanego w gorzelniach owocowych w stanie nie rektyfikowanym oraz specjalnych gatunków spirytusu, jest uregulowane w rozdziale XI niniejszego rozporządzenia.

Rozdział II. Koncesje na wyrób wódek.

§ 3. Wyrób wódek dozwolony jest tylko przedsiębiorcom, posiadającym koncesję (§§ 4--6) w fabrykach zgłoszonych do ruchu (§§ 8, 9), zaopatrzonych w odpowiednie urządzenia (§§ 10--19) i należycie sprawdzonych (§§ 20--28).

Władze skarbowe II instancji przeprowadzą rejestrację fabryk wódek według bliższej instrukcji Ministerstwa Skarbu.

§ 4. Przedsiębiorcy, produkujący wódki na zasadzie koncesyj, dotychczas prawnie uzyskanych

mogą się nadal trudnić wyrobem wódek pod warunkiem, że

1) złożą do władz skarbowych I instancji podanie o zarejestrowanie, w przeciągu 4-ch tygodni, licząc od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, oraz

2) że przystosują urządzenia przedsiębiorstwa do wymogów niniejszego rozporządzenia w terminie, który dla poszczególnych województw ustali Minister Skarbu osobnym zarządzeniem, ogłoszonym w Monitorze Polskim.

§ 5. Nowych koncesyj udzielają władze skarbowe II instancji w porozumieniu z Dyrekcją Państwowego Monopolu Spirytusowego (D. P. M. S.).

§ 6. Osoby, ubiegające się o uzyskanie koncesji na wyrób wódek gatunkowych, winny złożyć władzom skarbowym I instancji podanie wymieniając miejscowość, w której zamierzają wykonywać wyrób wódek, firmę, ewentualny znak fabryczny, oraz przypuszczalną ilość i jakość gatunków wódek, które zamierzają wyrabiać.

§ 7. Fabryka wódek nieczynna dłużej niż rok, wskutek przyczyn niespowodowanych siłą wyższą, traci koncesję. Ubieganie się o nową koncesję jest dozwolone.

Rozdział III. Zgłaszanie pomieszczeń fabrycznych.

§ 8. W ciągu sześciu miesięcy po otrzymaniu koncesji przedsiębiorca zobowiązany jest zgłosić władzy skarbowej I instancji gotowość przedsiębiorstwa do ruchu i dołączyć do zgłoszenia trzy egzemplarze opisów lokali przemysłowych, przeznaczonych do przechowywania spirytusu, półfabrykatów i gotowych wyrobów, oraz lokali, naczyń, przyrządów i aparatów, służących do produkcji wódek gatunkowych. W zgłoszeniu należy wymienić imię i nazwisko odpowiedzialnego wobec władz skarbowych kierownika przedsiębiorstwa, oraz podać spis i rodzaj wyrobów, które będą produkowane w fabryce.

§ 9. Niedotrzymanie terminu zgłoszenia gotowości, określonego w § 8, powoduje utratę koncesji.

Władza skarbowe II instancji może w razie potrzeby przedłużyć termin zgłoszenia.

Rozdział IV. Urządzenie fabryk wódek.

§ 10. Fabryki wódek gatunkowych nie mogą mieć wewnętrznego połączenia z gorzelnią lub przedsiębiorstwem, przerabiającym spirytus, jak: rektyfikacją spirytusu, zakładem denaturacyjnym, octownią, fabryką kosmetyków i t. p.

Połączenie jest wewnętrzne, gdy się znajduje wewnątrz budynku lub budynków, bez przechodzenia przez miejsce odkryte, jak podwórce, ulica i t. p., bądź też, gdy wspomniane miejsce odkryte stanowi nieodgradzoną część posesji, na której znajduje się fabryka wódek.

§ 11. Lokale fabryki wódek, w których ma się odbywać wyrób wódek gatunkowych, składowanie gotowych wyrobów, oraz ich pakowanie i wysyłka, muszą odpowiadać przepisom obowiązującej ustawy przemysłowej i nie mogą być połączone z wyszynkiem, przedsiębiorstwami handlowymi, przemysłowymi lub z mieszkaniami prywatnymi.

§ 12. Każda fabryka wódek gatunkowych posiadać musi:

- a) osobne zbiorniki do rektyfikatu,
- b) osobne zbiorniki lub naczynia do przechowywania półfabrykatów, soków, morsów, nalewek i t. p.,
- c) osobne zbiorniki do wyrobów gotowych,
- d) odpowiednie filtry,
- e) mechaniczne urządzenie do napełniania naczyń (butelek, flaszek, kamionek).

Przechowywanie poszczególnych rodzajów płynów, zawierających spirytus, w naczyniach do tego celu nieprzeznaczonych lub niezgłoszonych i urzędowo niesprawdzonych, jest wzbronione.

§ 13. Lokale fabryczne muszą posiadać należytą wentylację i oświetlenie i być tak urządzone, aby pakowanie i wysyłanie gotowych wyrobów wódczanych w naczyniach odbywać się mogły w osobnych pomieszczeniach.

§ 14. Wszystkie naczynia, służące do przechowywania płynów, zawierających spirytus, winny być ustawione na belkach i dźwigarach w taki sposób, aby zapewnić łatwe i dokładne przemierzenie i zaopatrzenie w skalę lub łaski miernicze.

§ 15. Dla użytku organów skarbowych przedsiębiorca fabryki wódek obowiązany jest dostarczyć na swój koszt w lokalu lub gmachu fabrycznym, pomieszczenie kancelaryjne, zaopatrzone w potrzebne umeblowanie, ogrzewane, oświetlane i utrzymane w należytym porządku.

W razie zarządzenia stałego nadzoru skarbowego przez władzę skarbową II instancji, przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć dla organu, dozorującego fabrykę, odpowiedniego lokalu, położonego w obrębie zabudowań lub w ich pobliżu, a składającego się z jednego pokoju i kuchni.

§ 16. Przedsiębiorca fabryki wódek jest zobowiązany dostarczyć dla celów kontrolnych odpowiednią wagę z odważnikami, alkoholomierze, przyrządy do oznaczania alkoholu w wyrobach wódczanych, miary litrowe do sprawdzenia ilości płynu tak w naczyniach składowych, jak i w butelkach, w których wydaje się do sprzedaży gotowe wyroby.

§ 17. Do otrzymywania wyciągów alkoholowych i destylatów z owoców, ziół, korzeni i t. p., potrzebnych do wyrobu wódek gatunkowych, oraz do oczyszczania odpadków spirytusowych, otrzymywanych przy fabrykacji wódek, wolno przedsiębiorcy posiadać aparaty destylacyjne i rektyfikacyjne o wymiarach dostosowanych do produkcji fabryki. Aparaty te pozostają pod dozorem urzędnika skarbowego, kontrolującego fabrykę.

§ 18. Fabryka wódek gatunkowych może za pozwoleniem władzy skarbowej II instancji posiadać w obrębie tej samej miejscowości oddzielne zakłady do wyrobu półfabrykatów, gotowych wyrobów i przechowywania surowców. Fabryki mogą napędzać naczynia, w których wydawać będą swoje wyroby do konsumpcji, tylko w jednym z tych zakładów. Patent akcyzowy uiszcza się tylko od ostatnio wymienionego zakładu.

§ 19. Nad głównym wejściem do fabryki wódek i jej oddzielnych zakładów winien być umieszczony napis widoczny i czytelny, oznaczający firmę oraz imię i nazwisko przedsiębiorcy.

Rozdział V. Sprawdzenie.

§ 20. Władza skarbowa I instancji zarządza sprawdzenie przedsiębiorstwa nie później, niż w 2 tygodnie od daty zgłoszenia. Sprawdzanie winno się odbywać w obecności przedsiębiorcy, o ile możliwości bez wstrzymania ruchu fabryki.

§ 21. W skład komisji sprawdzającej wchodzi: naczelnik urzędu akcyz i monopolów, względnie jego zastępca i inspektor kontroli skarbowej.

§ 22. Komisja sprawdzająca bada, czy pomieszczenia i urządzenia fabryki odpowiadają przepisom, zawartym w rozdziale IV, poczem organy skarbowe przystępują do sprawdzenia przemiaru naczyń i przyrządów, sporządzenia skal i oznaczenia lasek miernicznych, opisu pomieszczeń i przyrządów. Wynik pomiaru winien być uwidoczniony na naczyniu, względnie przyrządzie w sposób trwały.

Rozdział VI. Protokół sprawdzenia.

§ 23. Wyniki sprawdzenia przedsiębiorstwa ustala się w protokole sprawdzenia, który organy skarbowe spisują w 2-ech egzemplarzach.

§ 24. Protokół sprawdzenia zawiera:

- a) opis budynku, pomieszczeń i ustawionych w nich urządzeń fabrycznych. Tę część protokołu podpisują wszyscy członkowie komisji sprawdzającej.
- b) Spis wszystkich naczyń, służących do przechowywania spirytusu i płynów, spirytus zawierających, z podaniem ich wymiarów i opisaniem skal, względnie lasek miernicznych.
- c) Opis aparatów destylacyjnych i rektyfikacyjnych. Spisy i opis pod b) i c) podpisują organa skarbowe.
- d) Oświadczenie przedsiębiorcy:
  - 1) stwierdzające, że sprawdzenia dokonano zgodnie z istotnym stanem przedsiębiorstwa,
  - 2) podające osobę odpowiedzialnego kierownika, obowiązanego do dawania wy-

jaśnień organom skarbowym i prowadzenia przepisanych ksiąg kontroli,

- 3) wskazujące miejsce, w którym przechowywane będą księgi kontroli i przyrządy, służące do wykonywania kontroli skarbowej, wymienione w § 16,
- 4) wymieniające wszystkie rodzaje wódek gatunkowych, które zamierza produkować z podaniem zawartości czystego alkoholu etylowego i wielkości butelek, w których będą wydawane na sprzedaż. Oświadczenie to przedsiębiorca winien zaopatrzyć swoim podpisem.

§ 25. Organa skarbowe dołączają do protokołu oświadczenie przedsiębiorcy, dodają do protokołu spis, zawarty w nim pism i akt, zszywają całość nicią, której końce zabezpieczają pieczęcią urzędową i przedkładają władzy skarbowej II instancji do zatwierdzenia.

§ 26. Sprawdzenie fabryki wódek należy przeprowadzić przy nowych zakładach przed uruchomieniem fabryki, a przy już istniejących po przeprowadzeniu zmian dotychczasowego urzędzenia, poczem należy przedłożyć protokół władzy skarbowej II instancji do zatwierdzenia.

Rozdział VII. Udzielenie zezwolenia na uruchomienie fabryki.

§ 27. Władza skarbowa II instancji bada protokół sprawdzenia, zarządza potrzebne uzupełnienia, poczem protokół zatwierdza i udziela zezwolenia na uruchomienie fabryki na właściwym formularzu.

§ 28. Po zarejestrowaniu dawnej lub uzyskaniu nowej koncesji (§ 3, 4) oraz zezwoleniu na uruchomienie fabryki (§ 27) winien przedsiębiorca wykupić świadectwo przemysłowe i patent akcyzowy, poczem może rozpocząć fabrykację wódek.

Rozdział VIII. Nadzór skarbowy.

§ 29. Fabryki wódek podlegają nadzorowi skarbowemu. Organa skarbowe kontrolują fabrykę w czasie ruchu, a w wypadkach, gdy zachodzi obawa ukrócenia dochodów Skarbu Państwa — o każdej porze.

Władza skarbowa II instancji może z urzędu, jako też na prośbę przedsiębiorcy, wprowadzić stały nadzór skarbowy w poszczególnych przedsiębiorstwach,

Rozdział IX. Obowiązki przedsiębiorcy.

§ 30. Przedsiębiorca fabryki wódek gatunkowych jest obowiązany:

- a) do utrzymywania w porządku wszystkich akt i ksiąg kontroli, dotyczących się fabryki wódek, oraz urzędowych oznaczeń naczyń i przyrządów,

- b) do bezzwłocznego okazywania na żądanie organów skarbowych ksiąg akcyzowych i produkcyjnych, tudzież odnośnych dokumentów, jako też sposobu postępowania technicznego, z wyjątkiem recept, służących do sporządzania wyrobów wódczanych,
- c) do zawiadamiania organów skarbowych, nadzorujących fabrykę, o wszystkich zamierzonych zmianach w urządzeniu fabryki na 8 dni przed ich przeprowadzeniem,
- d) do umożliwienia i ułatwienia organom skarbowym wykonywania kontroli przedsiębiorstwa i dostarczania potrzebnych sił pomocniczych,
- e) do udzielania organom skarbowym osobiście lub za pośrednictwem personelu wszystkich wyjaśnień i pomocy przy wykonywaniu kontroli fabryki.

Rozdział X. Pobór i kontrola spirytusu, prowadzenie ksiąg kontroli.

§ 31. Każda przesyłka spirytusu, przeznaczona do wyrobu wódek gatunkowych, winna być zaopatrzona w świadectwo przewozowe, wystawione według ustanowionego wzoru przez magazyn monopolowy względnie rektyfikację, wydającą spirytus.

Oryginał świadectwa towarzyszy przesyłce spirytusu, a wtórnik przesyła zarząd magazynu monopolowego, względnie organa skarbowe, nadzorujące rektyfikację spirytusu, pocztą organom skarbowym, nadzorującym fabrykę wódek.

§ 32. Po odebraniu przesyłki spirytusu przedsiębiorca fabryki jest obowiązany do wpisania całej otrzymanej ilości spirytusu na przychód do księgi przychodu i rozchodu spirytusu, prowadzonej według załączonego wzoru. Organa skarbowe, nadzorujące fabrykę, obowiązane są na podstawie otrzymanego wtórnika świadectwa przewozowego sprawdzić wpis do ksiąg, zaopatrzyć go swemi uwagami w razie stwierdzenia ubytków przewozowych i odesłać pocztą wtórnik świadectwa po zaznaczeniu wyniku urzędowej czynności do miejsca wydania spirytusu. Oryginał świadectwa przewozowego stanowi załącznik do księgi przychodu i rozchodu spirytusu w fabryce wódek, wtórnik świadectwa przechowuje magazyn monopolowy przy swoich księgach, względnie organa skarbowe, nadzorujące rektyfikację dołączają go do odnośnego zgłoszenia wywozu spirytusu.

§ 33. Przedsiębiorca oprócz książki przychodu i rozchodu spirytusu wzór № 1 prowadzi książki pomocnicze produkcji i rozchodu według wzorów № 3 i № 4, do których zapisuje obrót wewnętrzny spirytusu i wyrobów wódczanych oraz rozchód ich na zewnątrz.

§ 34. Przedsiębiorca jest obowiązany do prowadzenia wpisów do ksiąg kontrolnych bieżąco i kolejno, a ukończyć z każdego dnia roboczego przed rozpoczęciem ruchu w dniu następnym.

§ 35. Władza skarbową I instancji może zarządzić w miarę swojego uznania badanie zapasów

w fabryce wódek gatunkowych w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy. Z końcem każdego roku obrachunkowego organa skarbowe przeprowadzają badanie pozostałych z końcem roku obrachunkowego zapasów. Każde badanie zapasów poprzedza zamknięcie ksiąg kontrolnych. Nadwyżki, wynikające z porównania stanu ksiązkowego z rzeczywistym, obciąża władza skarbową I instancji opłatą skarbową do wyrobu wódek gatunkowych, którą to należność winien przedsiębiorca wpłacić niezwłocznie na rzecz Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Rozdział XI. Wyrób wódek gatunkowych.

§ 36. Do wódek gatunkowych zalicza się wszystkie napoje, zawierające oprócz innych składników, nadających im smak, kolor i zapach, spirytus etylowy, jako składnik podstawowy, zawarty w nich w ilości co najmniej 16° alkoholu. Napoi, zawierających alkohol, wytwarzanych w nich bezpośrednio drogą fermentacji, nie zalicza się do wódek gatunkowych.

§ 37. Wzbronione jest poddawanie fermentacji w fabrykach wódek gatunkowych owoców, przeznaczonych do wyrobu odpowiednich destylatów i wyciągów, służących do fabrykacji wódek.

§ 38. Do słodzenia wódek gatunkowych wolno używać wyłącznie czystego cukru trzcinowego (sacharozy), lub otrzymanego z niego cukru inwertowanego. Zabronione jest dodawanie do tych wyrobów syropu lub cukru skrobiowego (glukozy), gliceryny, sztucznych środków słodzących, oraz innych dodatków, które mogą powiększyć gęstość lub słodycz wódek.

- § 39. Do wódek gatunkowych wolno dodawać:
- a) naturalne olejki, otrzymane przez destylację lub prasowanie z roślin, owoców, ziół, nasion i tym podobnych surowców,
  - b) sztuczne, lecz dla zdrowia nieszkodliwe, esencje, etery i farby, o ile to się nie sprzeciwia obowiązującym przepisom sanitarnym.

§ 40. Spirytus, wyprodukowany w gorzelniach przemysłowych z zacierów owocowych, win lub innych produktów, zawierających cukier, wolno używać do wyrobu wódek gatunkowych w stanie nierektyfikowanym, zachowującym charakterystyczny zapach i smak tego spirytusu. Przedsiębiorcy fabryk wódek gatunkowych, prowadzący gorzelnie, produkujące taki spirytus, mogą go używać do wyrobu wódek gatunkowych we własnych fabrykach po opłaceniu na rzecz Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego opłaty, przewidzianej w art. 15 ustawy o monopolu spirytusowym.

§ 41. Gotowe wyroby wódczane, oraz półfabrykaty, destylaty i surowce, służące do ich wyrobu, winny być przechowywane w odpowiednich czysto utrzymywanych, zaopatrzonych w pokrywy naczyniach i chronione od zanieczyszczenia. Gotowe wyroby wódczane winny być filtrowane przez filtry mechaniczne lub ręczne przed ich zaniem do butelek,

z wyjątkiem wyrobów, w których główne składniki pozostają w płynie w postaci zawiesin lub emulsyj.

§ 42. Fabryki wódek zobowiązane są do zgłaszania Dyrekcji Państwowego Monopoli Spirytusowego wszelkich wyrobów wódczanych, przesyłając wraz ze zgłoszeniem 3 próby wódki w oryginalnym opakowaniu, w którym towar zamierzają puścić w obrót handlowy.

Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego przeprowadzi rejestrację wódek, produkowanych przez prywatne fabryki.

Tylko wódki zarejestrowane wolno sprzedawać, a na etykiecie winien być podany numer rejestru, pod którym dana wódka została zarejestrowana.

Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego może odmówić zarejestrowania, jeśli zgłoszony gatunek wódki nie odpowiada wymogom prawa.

Od decyzji Dyrekcji Państwowego Monopoli Spirytusowego fabryka może się odwołać do Ministra Skarbu, który decyduje ostatecznie.

Minister Skarbu ustali osobnem obwieszczeniem, ogłoszonym w Monitorze Polskim, w jakim czasie i w jaki sposób przeprowadzona zostanie rejestracja będących w obiegu wódek gatunkowych w poszczególnych województwach.

Ukończenie rejestracji w danym województwie ogłosi Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego w Monitorze Polskim.

Od czasu ukończenia rejestracji fabryka wódek może wypuszczać w obrót jedynie wódki zarejestrowane.

Rozdział XII. Wydawanie gotowych wyrobów wódczanych z fabryki.

§ 43. Do sprzedaży w sklepach hurtowych lub detalicznych wydawać wolno wyroby wódczane tylko w naczyniach zamkniętych, w ilościach niemniejszych niż $\frac{1}{6}$ litra.

Przedsiębiorca, posiadający więcej niż jeden oddział fabrykacyjny może przysyłać własne wyroby i półfabrykaty z jednego zakładu lub oddziału fabrykacyjnego do drugiego również w innych naczyniach, a to pod warunkami, które ustali dla poszczególnego przedsiębiorcy władza skarbową II instancji tego okręgu, z którego towar się wysyła.

Na tych samych warunkach może fabryka wódek, wyrabiająca destylaty owocowe, winne, rumowe, arakowe oraz morsy, odstępować destylaty te innej fabryce wódek.

Wyżej w ust. 2 i 3 wymienione fabrykaty należy wpisać w księdze produkcyjnej fabryki wysyłającej na rozchód, a w księdze produkcyjnej fabryki otrzymującej — na przychód.

§ 44. Każde naczynie, zawierające gotowy wyrób wódczany, przeznaczony do sprzedaży, musi być zamknięte lukiem, kapsłą lub kapseliną, nalożonemi na korek i zaopatrzonemi w odcisk pieczęci fabrycznej. Przy użyciu kapseliny wolno nakładać zamiast pieczęci odpowiednie naklejki na korku, sporządzo-

ne z papieru, zanurzone następnie wraz z szyjką butelki w kapselinie. Ponadto każde naczynie z wyrobami wódczanymi zaopatrzone być winno w etykietę z wymienniem nazwy i rodzaju wyrobu, firmy, znaku fabrycznego i miejsca fabrykacji, numeru rejestru (§ 42) oraz ilości i mocy wódki.

§ 45. Wahania miary płynu dopuszczalne są w granicach 1% przy $+15^{\circ}\text{C}$., wahania mocy w granicach pół stopnia.

§ 46. Zabrania się umieszczania na etykietach nazw i oznaczeń, mogących wprowadzić kupującego w błąd, co do jakości, pochodzenia, rodzaju i zawartości wyrobu, etykietą oznaczonego.

§ 47. Jeżeli fabrykant wódek sprzedaje wyroby pochodzenia zagranicznego, nalane do naczyń w jego fabryce, a zaopatrzone w kapsle i etykiety firmy zagranicznej, jest obowiązany umieścić bezpośrednio pod lub nad etykietą wyraźny napis, stwierdzający, że produkt został rozlany w jego fabryce.

§ 48. Wyroby wódczane, oznaczone na etykiecie, jako wyprodukowane ze specjalnych gatunków spirytusu (śliwowica, winiak, rum, starka, żytniówka i t. p.), nie mogą zawierać innych gatunków spirytusu, prócz spirytusu, odpowiadającego ich nazwie. Wszystkie inne wyroby tego rodzaju mogą być wydawane z fabryk jedynie po oznaczeniu ich etykietą, jako mieszane.

Wyroby mieszane winny zawierać najmniej 10% spirytusu tego rodzaju, od którego pochodzi nazwa wyrobu.

Rozdział XIII. Sprzedaż spirytusu i wyrobów wódczanych.

§ 49. Spirytus, przeznaczony do celów leczniczych, naukowych i domowych, rozlewa wyłącznie Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego.

Spirytus ten nabywać mogą osoby prywatne w ilościach jednorazowo nieprzekraczających 2 litrów na osobę.

Zakłady lecznicze, naukowe, lekarze, dentyści, weterynarze, aptekarze, felczerzy i akuszerki mogą nabywać powyższy spirytus do celów leczniczych w ilościach nieograniczonych za okazaniem legitymacji zawodowej.

§ 50. Ze składów fabrycznych i hurtowych wolno wydawać wódki czyste i gatunkowe jednorazowo w ilościach, określonych w art. 75 ustawy o monopolu spirytusowym, obliczonych na 100%, tylko w naczyniach zamkniętych do detalicznej sprzedaży za świadectwem przewozowym.

Fabrykom wódek wolno wydawać za osobnem poświadczeniem władz skarbowych lub samorządowych, wystawionem na nazwisko odbiorcy, wódki w ilościach ponad 35 litrów płynu na uroczystości domowe, zwyczajem ustalone, jak wesela, chrzciny i t. p. Wydane ilości wódek winny być pokryte świadectwem przewozowym, a poświadczenie dołączone do książki świadectw przewozowych.

§ 51. Spirytus i wódki mogą być wydawane odbiorcom z hurtowych i detalicznych sprzedaży tylko w tych naczyniach i pod temi zamknięciami, w których zostały wydane z monopolowych magazynów, względnie fabryk wódek.

§ 52. Sprzedawcy wódek gatunkowych, sprowadzonych z zagranicy w oryginalnych opakowaniach firm zagranicznych, obowiązani są zaopatrzyć każde naczynie dodatkową etykietą swojego przedsiębiorstwa.

§ 53. Hurtowi sprzedawcy wyrobów wódczanych są obowiązani do prowadzenia osobiście lub przez swych zastępców księgi kontroli zakupu i zbytu wyrobów wódczanych. Wpisy do księgi należy prowadzić bieżąco i kolejno, a ukończyć z każdego dnia roboczego przed rozpoczęciem ruchu w dniu następnym.

Rozdział XIV. Wyrób wódek czystych w okresie przejściowym.

§ 54. W okresie przejściowym od 1 stycznia 1925 r. wyrób wódek czystych na terytorjach, nieobjętych zupełnym monopolem spirytusowym, może być dokonywany ze spirytusu nabytego wyłącznie od Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego po cenie o 10% wyższej od sumy opłaty skarbowej i kosztów własnych spirytusu oczyszczonego.

§ 55. Wyrób wódek czystych dozwolony jest bądź to w fabrykach wódek gatunkowych, bądź w rozlewniach na ten cel specjalnie przeznaczonych.

§ 56. W fabrykach wódek gatunkowych rozlew czystych wódek, przechowywanie ich, oraz składowanie przeznaczonego do tego celu spirytusu, winny się odbywać w oddzielnych pomieszczeniach, niemających żadnej łączności z innymi pomieszczeniami fabryki wódek gatunkowych.

§ 57. Właściciele fabryk wódek gatunkowych, zamierzający dokonywać rozlewu wódek czystych, winni w ciągu dni trzydziestu, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, wnieść podanie

o odpowiednie uprawnienie do władzy skarbowej I instancji z wymienieniem pomieszczeń i naczyń, wyznaczonych do rozlewu, przechowywania wódek czystych, składowania przeznaczonego do tego rozlewu spirytusu, oraz podać, czy ma być dokonywany w fabryce rozlew wyłącznie czystych wódek, czy też równocześnie będą wyrabiane wódki gatunkowe.

Władza skarbową II instancji decyduje o wniosku po uprzednim porozumieniu się z Dyrekcją Państwowego Monopolu Spirytusowego i zawiadamia przedsiębiorcę o zapadłej decyzji oraz podaje warunki, na jakich ma się odbywać rozlew wódek czystych. Odpis zawiadomienia przesyła władza skarbową II instancji Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego.

§ 58. Dla urządzenia zgodnie z wymogami § 56 fabryk, dokonywujących obok wyrobu wódek gatunkowych i rozlewu wódek czystych, wyznacza się termin czteromiesięczny, licząc od chwili ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

§ 59. W fabrykach wódek gatunkowych rozlew wódek czystych w terminie, oznaczonym w § 58, może być dokonywany w tych samych pomieszczeniach i przy użyciu tych samych urządzeń pod warunkiem, że wyrób wódek gatunkowych nie będzie prowadzony jednocześnie z rozlewem wódek czystych, a ponadto cała fabrykacja może być poddana pod stały dozór organów kontroli skarbowej, według uznania władzy skarbowej II instancji.

§ 60. Dla rozlewu wódek czystych prowadzi się oddzielną książkę obrachunkową według przyległego wzoru № 2, oraz książki pomocnicze produkcji i rozchodu według wzorów №№ 3 i 4.

§ 61. Przepisy, dotyczące wyrobu wódek gatunkowych, stosują się odpowiednio do wódek czystych, rozlewanych w fabrykach prywatnych.

§ 62. Rozciągnięcie zupełnego monopolu spirytusowego na dany obszar będzie dokonane w trybie rozporządzenia Ministra Skarbu z terminem wejścia w życie najmniej trzymiesięcznym.

§ 63. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w piętnastym dniu po ogłoszeniu.

Minister Skarbu: *W. Grabski*

Załącznik (do § 45 rozp. wyk.)
(poz. 201).

Oznaczenie alkoholu w wódkach gatunkowych za pomocą aparatu odpędowego.

W wódkach gatunkowych zawierających obok spirytusu i wody, cukier, syropy i ekstrakty, oznacza się alkohol po oddzieleniu go z takich wyrobów za pomocą destylacji.

Do destylacji posługiwać się można albo specjalnym do tego celu służącym aparatem Salerona, albo każdym innym aparatem, przy pomocy którego można z mieszaniny alkoholu i innych składników oddestylować czysty alkohol w kształcie pary i całą jej ilość po skropleniu przeprowadzić do osobnego przygotowanego na ten cel naczynia miarowego. Zwykle w czasie destylacji ulatniają się i skraplają wraz z alkoholem olejki eteryczne, zawarte w gotowych wyrobach wódczanych i t. p., lecz obecność ich w destylacie w większej części wypadków nie wpływa na wskazanie alkoholomierza i może być z reguły nie brana pod rozwagę. W wypadkach wątpliwych należy jednak przed destylacją olejki wydzielić i oznaczenie alkoholu należy wówczas przekazać laboratorjum chemicznemu. Aparat Salerona składa się z destylacyjnego naczynia miedzianego z szyjką, o pojemności około 0,5 litra, małego chłodnika, który łączy się za pomocą rurki szklanej lub metalowej szczelnie z naczyniem destylacyjnym.

Do oznaczenia alkoholu należy odmierzyć dokładnie za pomocą cylindra miarowego 100 cm.³ badanego płynu, zlać go do naczynia destylacyjnego, cylinder wypłukać starannie wodą i wodę tę również zlać do naczynia destylacyjnego, uważając, aby płynu nie utracić przez rozlanie. Mając w naczyniu destylacyjnym razem z wodą użytą do płukania cylindra miarowego około 200 cm.³, łączy się naczynie destylacyjne za pomocą szczelnych korków i rurki szklanej z chłodnicą, ustawia pod nią dokładnie wysuszony wewnątrz cylinder miarowy o pojemności 100 cm.³ i rozpoczyna destylację, podgrzewając ostrożnie naczynie destylacyjne lampą spirytusową lub gazową. Gdy płyn w naczyniu zacznie wrzeć, należy podgrzewanie tak regulować, aby z chłodnika wypływał spirytus pojedynczemi kroplami, a nigdy jednostajną strugą. Gdyby destylat rozpoczął płynąć strugą, lub gdy wskutek silnego ogrzewania płyn z naczynia destylacyjnego zostanie przerzucony do chłodnicy i cylindra, należy destylację przerwać i rozpocząć ją na nowo, używając do tego ponownie zaczerpniętej w powyżej opisany sposób próby. Najodpowiedniej wykonuje się destylację wówczas, gdy z chłodnika wypływa 60—80 kropel na minutę.

Gdy destylacja dobiega końca i w cylindrze płyn dosięga już podziałki 100 cm.³ należy zmniejszyć płomień i z chwilą, gdy w cylindrze zbierze się równo 100 cm.³ należy go szybko odstawić i zgasić płomień lampki. Przez destylację cała ilość alkoholu zawarta w badanym płynie wydzieli się i przejdzie do destylatu, a w naczyniu destylacyjnym pozostaną inne składniki zawarte w płynie (cukier, syrop, ciała ekstraktywne i t. p.). Podczas destylacji należy uważać, aby wydzielające się z badanego płynu pary alkoholowe nie ulatniały się szczelinami w korku lub ażeby wskutek braku dostatecznej ilości zimnej wody w chłodniku nie ulatniały się z rurki chłodzącej

Destylację można wykonywać w miarę potrzeby także z większej ilości badanego płynu np. z 250 cm.³, 500 cm.³ i t. d. W każdym jednak wypadku należy przestrzegać, aby badany płyn rozcieńczyć przed destylacją równą objętością wody, aby naczynia destylacyjne nie zawierały więcej płynu, jak dwie trzecie swojej pojemności, oraz aby otrzymać w każdym wypadku dokładnie tyle destylatu, ile płynu wzięto do badania.

Otrzymany destylat należy odstopniować odpowiednim alkoholomierzem, a wynik stopniowania zredukować do normalnej temperatury.

Celem obliczenia ilości czystego alkoholu w wódkach gatunkowych i innych tym podobnych płynach, należy zmierzyć ilość płynu przy danej temperaturze, zredukować objętość płynu do normalnej temperatury i tak zredukowaną objętość pomnożyć przez stopniowość destylatu przy normalnej temperaturze, a iloczyn podzielić przez 100:

Przykład:

Dostarczono do urzędowej odprawy likier słodzony. Ilość płynu zbadano za pomocą naczynia miarowego i ustalono przy temperaturze + 18° R. na 312 litrów. Do oznaczenia alkoholu wzięto 100 cm.³ i po rozcieńczeniu wodą do 200 cm.³ oddestylowano z tej próby 100 cm.³. Destylat wykazał przy stopniowaniu 36,2 Trl. + 16,0° R = 34,1° Trl. + 12° R.

Według tablicy II poprawka przy + 18° R. i 34,1° Trl. rzeczywistej mocy wynosi na 100 l. — 0,41. Przy normalnej temperaturze jest zatem 310,7 litrów płynu.

A zatem $\frac{310,7 \times 34,1}{100} = 105,95$ litrów czystego alkoholu zawartego w likierze.

Załącznik do rozp. Min. Skarbu
z dnia 12 marca 1925 r. poz. 201.

Strona 1.

Izba Skarbowa .....

Urząd Akcyz i Monopolów .....

Okrąg Kontroli Skarbowej .....

Wzór № 1
(§ 32 rozp. wykon.).

KSIĄŻKA OBRACHUNKOWA

Fabryki wódek gatunkowych w .....

należącej do ..... na rok 19.....

Objaśnienia i pouczenia.

1. Przychód składa się: a) z ilości spirytusu czystego (oczyszczonego) i przyjętego według świadectw przewozowych; b) z domieszek alkoholowych otrzymanych z zewnątrz i przeznaczonych do wyrobu wódek gatunkowych (morsy, esencje, koniak, rum i t. p. zawierające alkohol) i c) z nadwyżek, ujawnionych przy rewizjach i w przesyłkach.
2. Dzienny rozchód gotowych wódek gatunkowych wpisuje się do książki obrachunkowej sumarycznie z książki pomocniczej wzoru № 3. Zaniki zaś drogowe i składowe w miarę ich ustalania.
3. Przy wpisywaniu rozchodu setne części litra alkoholu do 0,05 opuszcza się, a od 0,05 włącznie przyjmuje się za 0,1 litra.
4. Rubryki przychodu, obrotów wewnętrznych i rozchodu na zewnątrz są tak ułożone, by można było w każdej chwili, w miarę potrzeby, wyprowadzić książkowo pozostałości; niema zaś potrzeby wyprowadzania takich pozostałości — codziennie.
Pozostałości obejmują: a) czysty spirytus w zbiornikach (rubr. 12), b) gotowe wyroby wódczane w butelkach zamkniętych i oddanych do magazynu (rubr. 13), c) domieszki alkoholowe pochodzenia z zewnątrz (rubr. 14), d) w wyrobach i przerobie — gotowy produkt w zbiornikach i w niewykończonym rozlewie i półfabrykaty (rubr. 16). Dane rubryki 16 otrzymuje się z książki produkcji wzoru № 4.
5. Naliczenia opłaty monopolowej za nadwyżki i t. p. oraz uiszczenia uwidoczniają się w uwagach.
6. Ostatniego dnia każdego miesiąca odpowiedzialny kierownik przedsiębiorstwa zamyka książkę obrachunkową, sporządza odpis tej książki wraz z zamknięciem za odnośny okres obrachunkowy i po stwierdzeniu zgodności tego odpisu na miejscu przez organa kontroli skarbowej przesyła go wprost do właściwej władzy skarbowej II instancji.

Gdyby do 5 dni po upływie miesiąca obrachunkowego organ skarbowy nie przybył do przedsiębiorstwa celem sprawdzenia i potwierdzenia zgodności odpisów, winien kierownik przedsiębiorstwa przesłać za własnym podpisem powyższy odpis władzy skarbowej II instancji.

Izba Skarbowa .....

Strona 1.

Urząd Akcyz i Monopolów .....

Wzór № 2
(§ 60 rozp. wykon.).

Okrąg Kontroli Skarbowej .....

KSIĄŻKA OBRACHUNKOWA Fabryki wódek czystych w .....
należącej do ..... na rok 19.....**Objaśnienia i pouczenia.**

1. Przychód składa się: a) z ilości spirytusu oczyszczonego, przyjętego według świadectw przewozowych i b) z nadwyżek, ujawnionych przy rewizjach i przesyłkach.
2. Dzienny rozchód wódek czystych i spirytusu wpisuje się do książki obrachunkowej sumarycznie z książki pomocniczej wzoru № 3. Zaniki zaś drogowe i składowe w miarę ich ustalenia.
3. Przy wpisywaniu rozchodu setne części litra alkoholu do 0,05 opuszcza się, a od 0,05 włącznie przyjmuje się za 0,1 litra.
4. Rubryki przychodu, obrotów wewnętrznych i rozchodu na zewnątrz są tak ułożone, by można było w każdej chwili, w miarę potrzeby, wyprowadzić książkowo pozostałości; niema zaś potrzeby wprowadzania takich pozostałości — codziennie.
5. Naliczenia opłaty monopolowej za nadwyżki i t. p. oraz uiszczenia uwidoczniają się w uwagach.
6. Ostatniego dnia każdego miesiąca odpowiedzialny kierownik przedsiębiorstwa zamyka książkę obrachunkową, sporządza odpis tej książki wraz z zamknięciem za odnośny okres obrachunkowy i po stwierdzeniu zgodności tego odpisu na miejscu przez organa kontroli skarbowej przesyła go wprost do właściwej władzy skarbowej II instancji.
Gdyby do 5 dni po upływie miesiąca obrachunkowego organ skarbowy nie przybył do przedsiębiorstwa, celem sprawdzenia i potwierdzenia zgodności odpisów, winien kierownik przedsiębiorstwa przesłać za własnym podpisem powyższy odpis władzy skarbowej II instancji.

(2 strona).

Dzień, miesiąc i rok	Przychód spirytusu oczyszczonego					Rozchód spirytusu oczyszczonego			
	Skąd spirytus otrzymano	Data i № świadec- twa przewo- zowego	Ilość spirytusu	Nadwyżki przy rewizjach i w prze- syłkach	Razem	Wydano wódek czy- stych i spirytusu według sumarycznego zesta- wienia zapisów w książce pomocniczej	Zaniki		Razem
							drogowe	składowe i w prze- robie	
L i t r ó w 100 ⁰ a l k o h o l u									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z przeniesienia									
Do przeniesienia									

(Strona 3),

Pozostaje spirytusu oczyszczonego				Uiszczono opłaty patentowej		U w a g i
w m a g a z y n a c h		w innych oddziałach fabrykacji	R a z e m	zasadniczej	dodatkowej	
czystego w zbiornikach	rozlanych wódek czystych i spirytusu w butelkach zamkniętych	przeznaczonego do rozlewu i w niewykończonym rozlewie				
L i t r ó w 100 ^o a l k o h o l u				Z ł o t y c h		
11	12	13	14	15	16	

(Strona 1).

Wzór № 3
(§§ 33 i 60 przep. wykon.)

Izba Skarbowa _____

Urząd akcyz i monopolów _____

Inspektorat Kontroli Skarbowej w _____

KSIĄŻKA PODRĘCZNA

dla zapisywania podług świadectw przewozowych dziennego rzeczywistego rozchodu spirytusu i jego wyrobów w fabryce wódek gatunkowych i likierów w _____
należącej do _____

na rok 19 _____

UWAGA. Książka niniejsza służy tylko dla kontroli miejscowej, jako pomocnicza do książki obrachunkowej. Odpisów miesięcznych tej książki nie przedkłada się.

